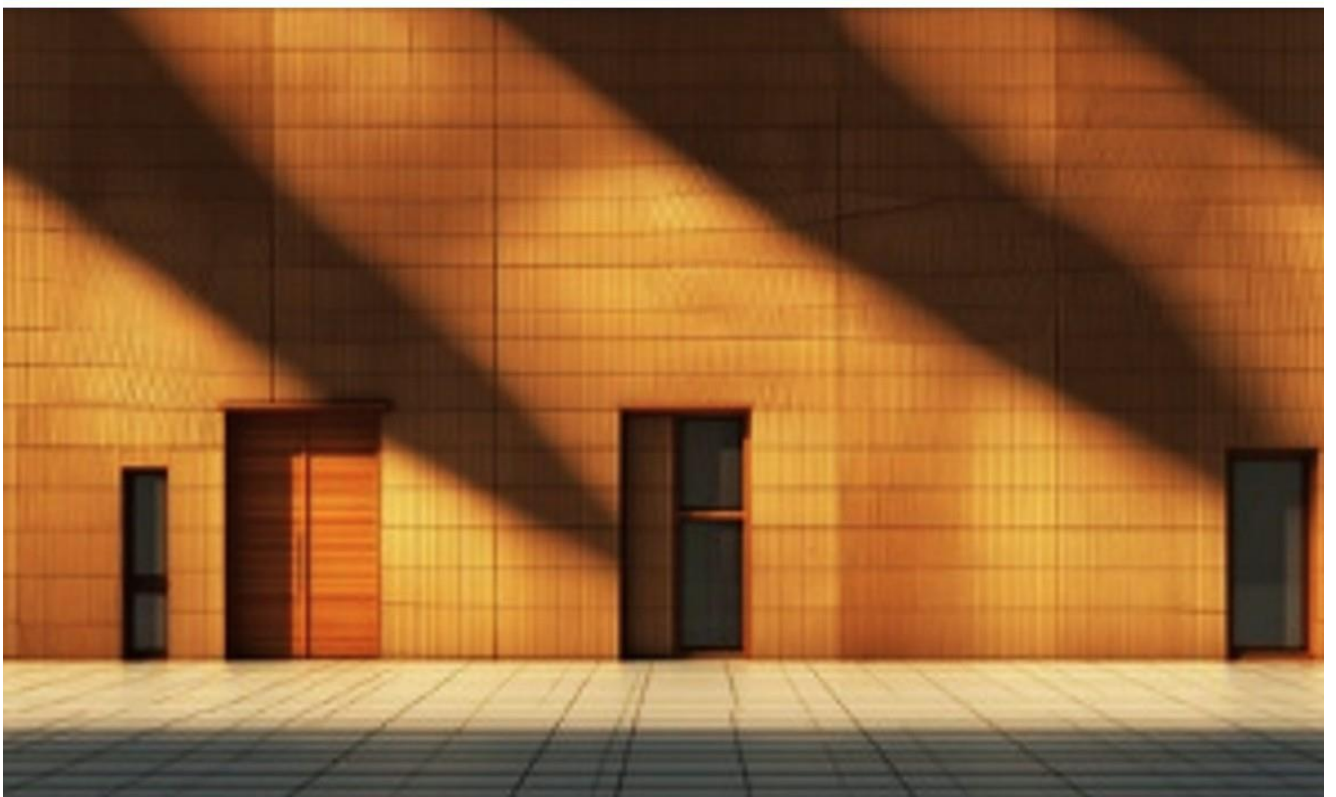

Miroslav Pelikan

P R A V I L A

P R A V I L A

Skroman i precizan. To je bila šifra za odgonetanje Roberta R. Doista, Robert se nikada nije isticao, uvijek dosljedan prosječnosti, sjajno uklopljen u sivilo. Živio je samotno ali iznimno disciplinirano, strog ponajprije prema sebi samom. Ustajajao je rano, održavao redovito osobnu higijenu, tek nekoliko zalogaja prije vježbi istezanja, slijedio je posao, ručak, vrlo kratki odmor, trčanje, čitanje i zapisivanje, počinak, sve u isto vrijeme, odmjereno ritmično, ravnomjerno i kontinuirano. Robert R. Bio je jedan od mnogobrojnih svjedoka propasti većine dobrih ljudskih odlika. Zajednica ljudi postupno se pretvarila u složeni odnos malobrojnih (koji su sebe rado nazivali i predatorima) i značajnog ostatka, preostalih ili mase (ponekad su ih predatori nazivali lovinom).

Radi lakšeg vođenja gradova malobrojni su bili podijeljeni u tri skupine, Zakonodavci,

Upravljači i Izvršitelji. Jasno, Zakonodavci su donosili zakone i propise koji su općenito jednako vrijedili i za malobrojne i za preostale. Upravljači su nadzirali i kontrolirali provođenje zakona, zapravo vlast je bila u njihovim rukama dok su Izvršitelji obavljali poslove najnižeg ranga za malobrojne, oni su naime izravno komunicirali s preostalima. Preostali su činili samo jednu veliku skupinu onih trećih ili lovine.

Valja reći i to da su zakoni dopuštali mogućnost preobražaja pojedinca iz skupine preostalih u malobrojnog, no tek su doista rijetki u tome i uspjeli, no ponekad bi odjeknula vijest kako priče o preobražaju preostalih nadilaze stvarne promjene i to znatno. Vladalo je općeprihvaćeno mišljenje da onaj tko je rođen kao preostali nema stvarnih preduvjeta da bi postao jedan od malobrojnih jer onaj tko je rođen kao preostali dovijeka to i ostaje.

Naravno Robert. R. pripadao je preostalima. Pokatkad bi osjetio zadivljujuće porive koji su ga nepovratno tjerali prema malobrojnima, no duboko u

sebi ćutio je istinsku odbojnost prema malobrojnima. Postati jedan od malobrojnih nije bio njegov životni cilj. Dapače, njega nisu ni smetali podsmješljivi pogledi odabranih malobrojnika. Strpljivo je podnosio svoju podložničku muku, koja je bila jedina stvarnost, s unutarnjom staloženošću koja se rijetko viđala.

Zapravo, malobrojni nisu nikada izravno eliminirali preostale, iscrpljivali su ih svojim ponašanjem, pritiscima razne vrste, sve dok najslabiji od preostalih ne bi prestali biti otporni. Rijetko bi se dešavalo da bi netko od preostalih digao ruku na sebe, no, bilo je. Neusporedivo više primjenjivala se metoda udomljavanja.

Neotporni članovi preostalih završavali su svoje aktivno življenje u različitim ustanovama koje su sve imale isti naziv, domovi za smještaj nemoćnih. Oko tih je domova kružila zanimljiva priča, naime, govorkalo kako ti domovi služe kao gojilište još zdravih organa za malobrojne. No, to nitko nikada nije potvrdio.

No, povremeno je Robert R. osjećao tuđa skrivena razmišljanja, misli onih koji nisu

bili nikako skloni pokleknuti i prestankom svoga života skratiti samome sebi vlastite muke.

Malobrojni su radili lake i najbolje plaćene poslove, stanovali u posebnim, odvojenim, izoliranim zonama, bili su precizno odijeljeni od preostalih. Malobrojni su vodili savez gradova, ljudskih naseobina slične socijalne konstrukcije.

U savezu gradova davno je bila izglasana potpuna jednakost svih ljudi, svih različitih skupina po rođenju, mada, bilo je općepoznato da je to samo mrtvo slovo na papiru.

Naime, malobrojni su posjedovali jedinu danas priznatu moć, od davnina su posjedovali, imali, raspolagali su kapitalom, novcem. Malobrojni su gospodarili jedinom moći iz koje prozilaze sve druge moći. Ta ih je moć sigurno razdvajala od preostalih.

Po završetku radnog vijeka pripadnik skupine preostalih odlazio je iz gradova, ustupajući mjesto naraštaju istog roda. Radno iscrpljene preostale smještali su po precizno utvrđenom redoslijedu u za to

predviđenim domovima, gdje su čekali svoj trenutak odlaska. Da, preostali su se mogli ženiti, udavati, razvoditi, imati djecu u braku ili izvan njega, ali preostali su uvijek bili samo preostali.

Sve je to Robert. R. dobro znao i nije se pred drugima pretvarao, kako ih negdje tko zna gdje, očekuje ugodni smiraj starosti.

Odavno je zabilježio nekoliko misli. U zadnje im se vrijeme sve više vraćao-

-SVI ŽIVIMO ISTI ŽIVOT.

-SVI IMAJU PRAVO NA ŽIVOT.

-SVI SU JEDNAKI U ŽIVOTU.

-NEMA IZNIMAKA, IZNIMKE SE ISKLJUČUJU.

Nekako, baš u to vrijeme, Robert R. osjetio je snažne probadajućr bolove u abdomenu i znao je, vrijeme je došlo.

Robert.R. umro je idućeg dana a u njegov skromni stan, odmah je, isto popodne uselila nova obitelj preostalih.

U mrtvačnici za preostale, radoznali Petar R. prekopavao je po džepovima umrlog Roberta R. Takvo što, malobrojni ni su branili, govorili su, svoji ste. U jednom od džepova, Petar R. pronašao je presavijeni

papirić s četiri misli Roberta R. Pročitao ih je na glas, smijući se istodobno. No nije bacio papirić, pospremio ga je u džep jer su i to malobrojni dopuštali.

Navečer, iznova je nekoliko puta pročitao misli Roberta R.-

Sada mu nije bilo smiješno. Ima nešto u tome, stidljivo je pomišljao Petar R.

Petar. R. cijeli svoj radni vijek radi u mrtvačnici malobrojnih. Uvijek isto, slična lica u grču, tužna, jadna, nikakva. Jednom mu je netko ispričao da ni malobrojni ne izgledaju bolje, pa ga je ta vijest nekako posebno, svečano utješila.

Slijedećeg jutra Petar R. opet je čitao misli nastojeći ih zapamtiti. Ponavljao je riječi cijeli dan u sebi, radeći svoj odvratni posao, kako je najčešće o njemu u mislio.

Dani prolaze i Petar R. liježe svake večeri i budi se svakoga jutra s mislima Roberta R. Misli mu se jako sviđaju, dopada mu se ta naviještena istost.

Kada se primaknulo i njegovo vrijeme za nepovratni odlazak, Petar R. izrekao je svom pomoćniku, tiho, gotovo nečujno

misli Roberta R. Pomoćnik ga je gledao u čudu, ne nalazeći riječi.

-Ne moraš ništa učiniti, samo zapamti što ti govorim.

Kako pomoćnik Petra R. nije bio od velike pameti, iste je večeri dio misli Roberta R. izrekao pred znancima u lokal u koji su mogli zalaziti. Već slijedećeg jutra, Petar R. udomljen je na nepoznatoj adresi a pomoćnika je suptilnim metodama započela ispitivati grupa iz Odbora za jednakost građana. Pomoćnik nije otkrio ništa što bi koristilo odbornicima ali je za svaki slučaj i on udomljen, ali dosta daleko od Petra R. Nikola L. bio je jedan od onih koji su čuli šepurenje pomoćnika. Nije zaboravio riječi koje je čuo. Zvučale su prijeteće i sudbinski dobro. Itekako je Nikola L. bio svjestan aktivnosti pripadnika Odbora, osjećala su stanovita pomutnja kod preostalih. Zaredali su pretresi po stanovima, objelodanjena je i visoka nagrada za onoga tko otkrije autora blasfemičnih misli. Malobrojni su postali vidno netrpeljivi, udomljavanja su postala sve češća i bez ikakva razloga. Preostali su bili silno uznemireni, bojali su se, a

malobrojni su samo njuškali, istraživali, upozoravali, prijetili i udomljavali.

Pravila Roberta R. kako su ih sada preostali zvali, sve su se češće čula, isprvo tiho brujeći a zatim i sve glasnije, sasvim razgovijetno a to su također čuli i malobrojni.

Pravila, isprva necjelovita a zatim i sva četiri, onako ih je Robert R. i zapisao, izazvala su i prvi oružani incident između malobrojnih i preostalih. Malobrojni su bili ustrašeni otporom preostalih. Sukobi su nastavljeni s promjenljivom srećom, no jedno je bilo vidljivo, jedinstveni svijet malobrojnih bio je do temelja uzdrman. Visoko vijeće malobrojnih donijelo je jednoglasnu odluku o cjelovitom udomljavanju preostalih iako za njih nisu pronašli adekvatne zamjene.

Sukobi su dostizali kulminaciju, Pravila Roberta R. odjekivala su eruptivnom snagom u savezu gradova. Malobrojni, nenaviknuti na podložnički položaj definitivno su uzimali, preostali su pobjeđivali na svakom koraku.

Tako je i došao taj dan, malobrojni su se predali i formalno se prestali odupirati. Preostali su jednostavno zamijenili mjesto s malobrojnima.

I svi su bili jednaki po zakonima Roberta R, iako su već neki svjedočili kako su preostali već na početku svoje vladavine obilno premašili grubost i torturu malobrojnih. Malobrojni su čekali svog Roberta R.

Miroslav Pelikan